CEES VAN DEN AKKER ADVIES

QuickScan Vooronderzoek

Ontplofbare Oorlogsresten

Opdrachtgever :Gemeente Beekdaelen
Project :Blauwe Ader, te Oirsbeek
Kenmerk :CA/QS -VO-OO/021-20
Datum :24 januari 2022
Versie : 01

CEES VAN DEN AKKER ADVIES
Adviseur Opsporen Ontplofbare Oorlogsresten
Vooronderzoek – Directievoering – Toezicht

Datum: 24 januari 2022	Datum:
Opgesteld door: Dhr. C. van den Akker Onderzoeker/Auteur	Opdrachtgever: Gemeente Beekdaelen
	

INHOUDSOPGAVE **pagina**

1. Inleiding **4**

1.1 Aanleiding..... 4
1.2 Doel..... 4
1.3 Verantwoording..... 4
1.4 Werkwijze..... 4
1.5 Eerder uitgevoerde onderzoeken.....5
1.6 Afbakening van het onderzoeksgebied.....5

2. Samenvatting..... **6**

3. Bronvermelding..... **6**

4. Algemene informatie **6**

5. Inventarisatie bronnenmateriaal
5.1 Literatuur.....7
5.2 Vliegtuig en bombardementgegevens.....11
5.3 Archief EODD.....12
5.4 Archieven Luchtfotocollectie.....13

6. Analyse van bronnen.....14

7. Contra indicatie.....14

8. Conclusie.....16

9. Advies.....16

10. Bijlage Protocol Toevalstreffer OO uit Tweede Wereldoorlog 17

1

1.1 Aanleiding

De aanleiding tot het uitvoeren van een Quickscan Historisch Vooronderzoek OO vloeit voort uit, het voornemen voor het uitvoeren van grondwerkzaamheden t.b.v de aanleg van een nieuw hemelwater- rioolsysteem voor de afvoer en berging van schoon water, met een dwarsdoorsnede van maximaal 1,5 meter over een tracé van 3 km. welke naast het bestaande riool komt te liggen.
Het tracé wordt onderbroken ter hoogte van de kruising Romenkamp/Altaarstraat en het gedeelte van de Provinciale- weg Zuid tot aan huisnummer103. Binnen dit gedeelte gaan de reconstructiewerkzaamheden voorjaar 2022 in uitvoering.
Gezien het gegeven dat er zich in de Tweede Wereldoorlog met name tijdens de geallieerde opmars in Limburg oorlogshandelingen hebben plaatsgevonden mag de aanwezigheid van Ontplofbare Oorlogsresten (hierna OO) of delen daarvan niet worden uitgesloten. Het is van belang om duidelijkheid te krijgen over de aard en omvang van de situatie aangaande OO ten einde de veiligheid van personeel en (directe) omgeving tijdens de realisatiefase op een verantwoorde wijze te kunnen waarborgen. Om inzicht te krijgen in de mogelijke risico's heeft de gemeente Beekdaelen aan *Cees van den Akker Advies* opdracht verleend tot het uitvoeren van een Quickscan (historisch) vooronderzoek OO naar de mogelijke aanwezigheid van niet gesprongen conventionele explosieven of delen daarvan binnen het onderzoeksgebied.

1.2 Doelstelling

Het doel van dit Quickscan onderzoek is beoordelen of er indicaties zijn dat binnen het projectgebied OO aanwezig zijn. Het onderzoek zal resulteren in een rapportage met een advies over de te nemen vervolgstappen bij de mogelijke aanwezigheid van OO.
De classificatie verdacht wordt gegeven indien er een vermoeden bestaat van de aanwezigheid van OO, welke na de Tweede Wereldoorlog in de bodem zijn achtergebleven. Dit op basis van geverifieerd feitenmateriaal.
De classificatie niet verdacht wordt gegeven indien geen of onvoldoende feitelijke aanwijzingen worden verkregen voor de aanwezigheid van OO.

1.3 Verantwoording

De risico- inventarisatie is uitgevoerd door C. J. E. M. van den Akker.
(senior adviseur OCE)

1.4 Werkwijze

In het vooronderzoek wordt onderscheid gemaakt in de volgende onderdelen:
- inventarisatie van bronnenmateriaal;
- beoordelen en evalueren van bronnenmateriaal;
- opstellen van een rapportage.

Het bronnenonderzoek vindt plaats op basis van een inventarisatie van:
- informatie welke aanwijzingen geven dat het onderzoeksgebied, of een gedeelte daarvan, verdacht is op de aanwezigheid van OO (indicaties);
- informatie welke aanwijzingen geven dat het verdacht gebied, of een gedeelte daar van, als niet verdacht kan worden aangemerkt (contra-indicatie).

Van contra-indicaties is sprake wanneer in het onderzoeksgebied in het verleden gerichte opsporing van OO heeft plaatsgevonden of dat grondwerkzaamheden binnen het verdachte gebied hebben plaatsgevonden.

De indicaties en contra-indicaties uit het bronnenonderzoek worden beoordeeld en op basis daarvan wordt gemotiveerd vastgesteld:
- of er sprake is van een CE verdacht gebied, en zo ja;
- de (sub)soort, hoeveelheid en verschijningsvorm van vermoedelijke CE;
- horizontale en verticale afbakening van het verdachte gebied.

Eindresultaat is een rapportage met bijlagen.

Voor het verzamelen en inventariseren van gegevens over oorlogshandelingen is mede gebruik gemaakt van bronnen uit eerder uitgevoerde onderzoeken.

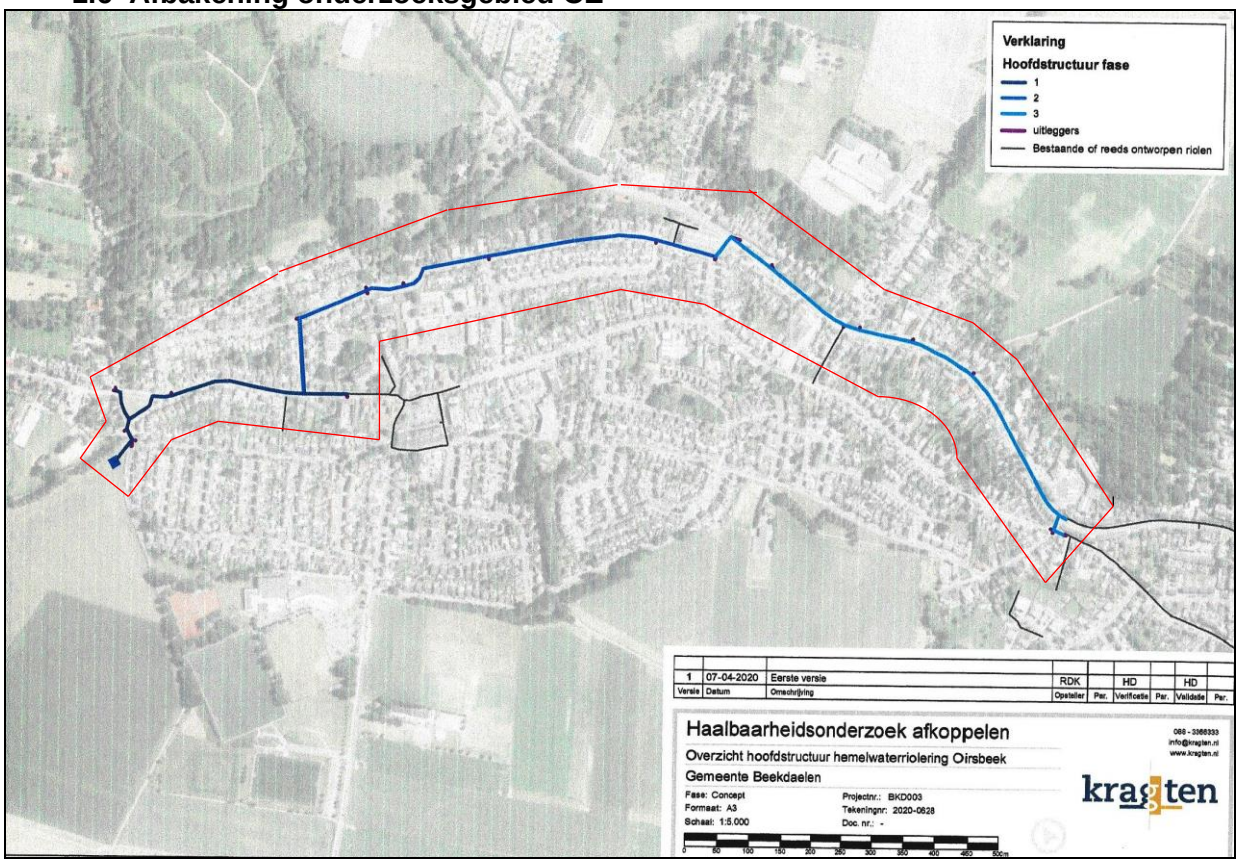
1.5 Eerder uitgevoerde onderzoeken ter plaatse of omgeving:

- Opdrachtgever :Gemeente Beekdaelen;
Project :Klein Haasdal fase 2 en Bekerbaan te Schimmert;
Kenmerk :Q.S.-VO – 021-09;
Datum :26 mei 2021;

- Opdrachtgever :Gemeente Beekdaelen;
Project :Reconstructie straten Oud Merkelbeek;
Kenmerk :Q.S.- VO - 019-22;
Datum :28 Januari 2020.

- Opdrachtgever :Gemeente Onderbanken;
Projectnaam :Aanleg regenwaterbuffer te Bingelrade;
Projectkenmerk :CA/Qs/015-03.

1.6 Afbakening onderzoeksgebied CE

Binnen het rode kader het onderzoeksgebied OO.

2. Samenvatting

- Het onderzoek is gestart met een inventarisatie van eerder uitgevoerde Vooronderzoeken OO ter plaatse en/of omgeving.
- Vervolgens is een inventarisatie van bronnen uitgevoerd, waarin mogelijk informatie over oorlogshandelingen binnen het onderzoeksgebied en omgeving is te vinden.
- Relevante informatie is verzameld, beoordeeld en per bron opgetekend in dit rapport.
- Vervolgens is op basis van feitelijke aanwijzingen het onderzoeksgebied (of delen daarvan) aangemerkt als verdacht/niet verdacht van OO.

Conclusie

Op basis van bronnenmateriaal (literatuur en archieven) kan gesteld worden dat er geen feitelijke aanwijzingen zijn aangetroffen welke verwijzen naar OO of delen daarvan binnen het onderzoeksgebied.

- Het onderzoekgebied is niet **verdacht van OO**.

3. Bronvermelding

Voor het uitvoeren van het onderzoek en het formuleren van een advies iso.a. gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

Literatuur

Auteur	Titel	Uitgever
A. Korthals Altes	Luchtaanvallen op Nederland 1940-1945	Amsterdam, 1984
Bert van der Klauw en Bart Rijnhout	De luchtoorlog boven Nederland 1940-1945	
September 1944 Operation Market Garden	A.Korthals Altes - G Turing K.Magry - R Voskuil	Weesp Fabula - van Dishoek
Zwanenburg, G.J.,	En nooit was het stil Kroniek van een luchtoorlog.	

Archieven

Naam	Locatie	
Dotka Luchtfotocollectie	Website Dotka.com	Kadaster
Bombardementen en neergekomen vliegtuigen	Cees van den Akker Advies/ Theo Eversteijn	Cees van den Akker Advies
Verliesregister 1940 Defensie en oorlogsschade	Website Rijksdienst voor cultureel erfgoed	Website
Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed		Website
Archief EODD	Cees van den Akker Advies Beneden Leeuwen	
Ruimingskaart BeoBOM		Website
Rijckheyt	Centrum voor regionale geschiedenis	ww.reijkheyt.nl

4. Algemene Informatie

4.1 Inleiding

Er kan met zekerheid worden vastgesteld dat er binnen het grondgebied van de provincie Limburg oorlogshandelingen hebben plaatsgevonden. Om een indruk te geven van het oorlogsverloop t.p.v. van Oirsbeek/Amstenrade, gelegen binnen de huidige gemeente Beekdaelen is door een samenvatting uit diverse publicaties, een algemeen historisch overzicht samengesteld.

4.2 Algemene historische context.

Mobilisatieperiode

In de periode september 1939 – april 1940 werden de Nederlandse strijdkrachten gemobiliseerd. Aanleiding was de Duitse inval in Polen in september 1939 en de daaropvolgende oorlogsverklaring van de Frankrijk en Groot-Brittannië aan de Duitse regering. In deze periode werden de verschillende onderdelen van Nederlandse strijdkracht onder de wapenen geroepen en werd er een begin gemaakt met het aanleggen van verdedigingslinies, voorbereidingswerkzaamheden ten behoeve van inundaties, mijnenvelden en versperringen.

Meidagen 1940
In de vroege ochtend van 10 mei 1940 vielen Duitse eenheden Nederland binnen. Vanuit het grensgebied vielen Duitse grondstrijdkrachten Nederland binnen, terwijl Duitse parachutisteneenheden in West-Nederland waren geland.
Bij Kornwerderzand en bij de Grebbelinie werden de Duitse grondstrijdkrachten gestopt en vochten Nederlandse eenheden dapper tegen de Duitse parachutisteneenheden in het westen van Nederland. Na het bombardement op Rotterdam door Duitse luchtmachteenheden besloot het Nederlandse opperbevel te capituleren. Alleen in Zeeland werd nog doorgevochten door Nederlandse en Franse eenheden.

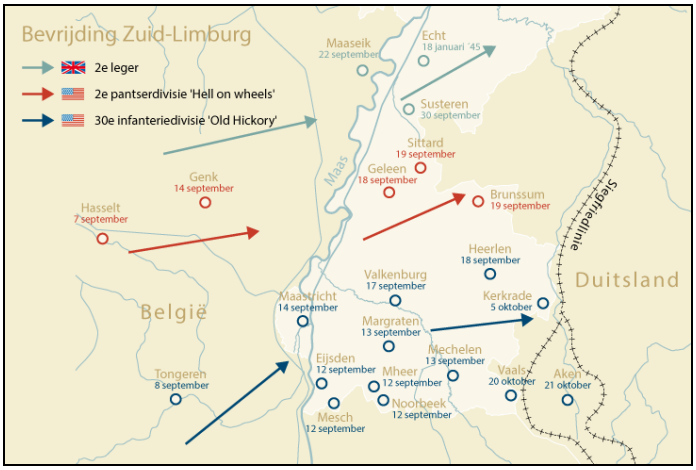
Duitse bezettingsjaren
Direct na de Duitse inval werd Nederland met enige regelmaat getroffen door (kleinschalige) geallieerde bombardementen. Deze bombardementen waren met name gericht op vliegvelden, havens, infrastructuur en industriegebieden. Vanaf 1943, de geallieerde luchtmachten werden steeds sterker, vonden steeds meer grotere en zwaardere bombardementen plaats op vliegvelden havens en industriegebieden in Nederland.
Vanaf 1942 werd begonnen met het aanleggen van de *Atlantikwall* door de Organisation Todt in het Nederlands kustgebied.
De bezetting door de Duitsers van Oirsbeek en Amstenrade is zonder gevechtshandelingen verlopen.

Bevrijdingsjaar 1944-1945
Het bevrijdingsjaar voor Nederland startte vanaf september 1944. Geallieerde grondtroepen staken vanuit België de Nederlands grens over in Zeeland, Noord-Brabant en Limburg. Halverwege september 1944 vond *Operation Market Garden* plaats. Dit ambitieuze plan van de geallieerde bevelhebber Montgomery moest ervoor zorgen dat de bruggen tussen Eindhoven en Arnhem door luchtlandingstroepen bezet zouden worden om vervolgens door geallieerde grondtroepen te worden ‘bevrijd’. Als dit plan zou slagen dan zouden geallieerde eenheden voor kerst 1944 Berlijn al hebben veroverd. *Operation Market Garden* werd een fiasco en Noord-Brabant, Zeeland, Limburg en Gelderland werden frontgebied voor maanden waar zware (grond)gevechten plaatsvonden in combinatie met artilleriebeschietingen en bombardementen.

5. INVENTARISATIE BRONNENMATERIAAL

5.1 Literatuur
Bron: www.wegnaardebevrijding.nl

In de week van 12 tot 18 september 1944 worden de eerste dorpen en steden in het zuiden Limburg bevrijd. Operatie Market Garden gaat van start en in Mesch sneuvelt de eerste bevrijder.

Bron: www.wegnaardebevrijding.nl

Bevrijd deze week
12 september: Mesch, Noorbeek, Bergenhuizen, Mariadorp, Mheer, Moerslag, Schey, Terlinden, Vroelen, Withuis.

13 september: Banholt, Bemelen, Berg (gedeeltelijk), Berghem, Beutenaken, Billinghuizen, Bommerig, Breust, Bruisterbosch, Cadier en Cotessen, Crapoel, Keer, Eckelrade, Eijsden, Epen, Gasthuis, Gronsveld, Groot Welsden, Gulpen (gedeeltelijk). Heer, Heijenrade, Herkenrade, Heugem, Honthem, Hoogcruts, IJzeren, Klein Welsden, Margraten, Mechelen, Oost-Maarland, Raren, Reymerstok, Rijckholt, Sibbe, Sint Geertruid, Scharn, Scheulder, Schilberg, Sibbe, Slenaken, 't Rooth, Terblijt, Termaar, Ulvend, Vilt, Waterop, Wolfhaag, Wolfshuis, Wyck.

14 september: Berg (gedeeltelijk), Geulhem, Harles, Holset, Maastricht west van Maas, Melleschet, Oud-Valkenburg, Partij, Schoonbron, Strucht, Vijlen, Wijlre.

15 september: Amby, Limmel, Rothem (Meerssen), Weert (Meerssen), Wittem.

16 september: Baaks-Soureth, Baneheide, Bocholtzerheide, Borgharen, Broekhem, Bunde Colmont, Eijs, Elkenrade, Gulpen, Houthem, Itteren, Mingersberg, Nijswiller, Schin op Geul, Simpelveld (gedeeltelijk), Sint Gerlach, Ubachsberg, Wahlwiller.

Duitsers blazen kerktoren Neer op
Neer, **16 september.**
De Duitse bezetters blazen de toren van de Martinuskerk in Neer op. In Zuid-Limburg rukken de Amerikanen op en de Britten staan bij de grens met België bij Valkenswaard. De Wehrmacht wil voorkomen dat de kerk in geallieerde handen komt en gaat dienen als uitkijkpost. De Neerse kerk was 35 jaar oud. Twee van de drie klokken waren in 1942 al uit de kerk gehaald en omgesmolten in Duitsland. De toren wordt vernietigd maar de rest van de kerk blijft redelijk onbeschadigd.

Operatie Market Garden gaat van start
Nijmegen, 17 september. Onder aanvoering van veldmaarschalk Montgomery begint operatie Market Garden. De Nederlandse bruggen over de grote rivieren zijn nodig om Duitsland binnen te trekken. Montgomery op naar Nijmegen en Arnhem. Bij Son, Sint Oedenrode en Grave worden parachutisten gedropt. Het wordt een catastrofe die de geallieerde opmars fors zal vertragen.

17 september: Aalbeek, Arensgenhout, Beek, Bocholtz, Brommelen, Craubeek, De Bisseld, De Locht, Emmaberg, Geulle, Geulle aan de Maas, Geverik, Groot Haasdal, Heek, Heerlen, Heerlerbaan, Huls, Hulsen, Hulsberg, Kaalheide, Kasen, Klimmen, Kunrade, Lemiers, Meerssen, Molenhoek, Mook, Ransdaal, Retersbeek, Schimmert, Simpelveld (gedeeltelijk), Spekholzerheide, Strabeek, Ulestraten, Valkenburg, Voerendaal, Walem, Weustenrade, Wijnandsrade, Winthagen.

18 september: Abdissenbosch, Amstenrade, Berg aan de Maas, Catsop, Doenrade, Elsloo, Geleen, Grijzegrubben, Groenstraat, Groot Genhout, Heerlerheide, Hoensbroek, Kelmond, Klein Genhout, Klein Meers, Krawinkel, Landgraaf, Lauradorp, Leijenbroek, Lutterade, Maasband, Meers, Munstergeleen, Nagelbeek, Nattenhoven, Neerbeek, Nieuwenhagen, Nuth, Oirsbeek, Ophoven, Puth, Schaesberg, Schinnen, Sittard, Spaubeek, Stein, Sweikhuizen, Terwinselen, Thull, Treebeek, Ubach over Worms, Urmond, Vaesrade, Waubach, Wijnandsrade, Windraak, Wolfhagen

Bron: Rijckheyt, centrum voor regionale geschiedenis

Voltooid verleden tijd ?

- "Pap?"
- "Ja jongen"
- "In mijn klas zit een Joegoslavische jongen. Zijn ooms en tantes zijn daar in de oorlog doodgeschoten en hij is met zijn ouders naar Nederland gevlucht. Erg he? "
- "Dat is ongeveer hetzelfde wat jouw opa vroeger als kind heeft meegemaakt. Bombardementen, door de Duitsers naar Leeuwarden getransporteerd."
- "Maar dat is wel erg lang geleden, he pap?"
- "Zeg pap, bij mijn vriendinnetje thuis hebben ze een joekel van een koperen huls. Die was van de vroedvrouwen. Hoe kwamen die daar aan? Onderop staan allemaal letters en figuurtjes?"
- "Nou, schrijf die maar eens over en kom maar eens bij mij in het archief in Heerlen kijken. Dan kunnen we nagaan of die verhalen kloppen."

Zo gezegd zo gedaan. In de studiezaal van het archief zocht hij naar info over de vroedvrouwenschool in de oorlog. Er bleken veel papieren, dagboeken en foto's te zijn.

- "Wauw, pa, hier vind ik veel. Welke papieren zal ik het eerst bekijken?"
- " Ik ben nu even niet papa, maar de archiefman van de studiezaal " fluisterde ik. "Jij bent een bezoeker hier, net als die andere mensen en dan moet je een beetje zachtjes praten."

Al snel werd een foto van een Duitse tank bij de vroedvrouwenschool gevonden. Elders stond geschreven, dat daar later in de buurt Amerikaans geschut stond. De koperen huls bleek Amerikaans te zijn.

- "Pap, zouden er ook tanks in het Bekkerveld zijn geweest, in de Leonard Stassenstraat, waar nu mijn vriendinnetje woont?"
- "Kijk hier maar eens in. Dit is het dagboek van iemand die de oorlog en de bevrijding heeft meegemaakt."

De Amerikanen kwamen op 17 september vanuit Terwinselen naar Molenberg. Daar stopte men even. Aan de overkant rolden de tanks bij hoeve de Aar via het Aarveld naar Bekkerveld.

- "Zeg pap, die tanks zullen wel veel huizen in het Aarveld kapot geschoten hebben. Waarom kwamen ze eigenlijk niet via de autoweg?"
- "De autoweg was er toen nog niet en de meeste huizen in het Aarveld waren nog niet eens gebouwd. Kijk, hier is een plattegrond van Heerlen van vlak na de oorlog."

Op het Bekkerveld in de bosjes zaten nog enkele Duitsers, die voor de tanks op de vlucht gingen. De bewoner van Leonard Stassenstraat 31 bood aan twee Amerikaanse soldaten onderdak, op nr. 29 zaten ook soldaten. In het huis op nr. 15, bij de dominee, was een onderduiker.
Later, thuis gekomen, bekeken we zijn eerste resultaten.

- "Zou ik ook iets kunnen vinden over jouw opa, pap?"
- "Nee, alleen gegevens over mensen uit deze streek, Heerlen, Nuth

Voerendaal, dus uit het oostelijk deel van Zuid-Limburg. En mijn opa, jouw grootvader kwam uit?."
- "Oh ja, uit Venlo"

Toen was het heel even stil.

- "Zou hier in Heerlen nog iets van de oorlog te zien zijn?"
- "Zeker! In het Imstenraderbos zag ik jaren geleden nog een dikke boom staan, waarin de namen van Amerikanen stonden gekerfd. Vorig jaar heb ik in de krant gelezen, dat tijdens een verbouwing van een huis aan de Benzenraderweg oorlogstuig gevonden was. En de watertoren in Schimmert is tijdens zware gevechten op 16 september 1944 geraakt. De Duitsers hadden zich daar namelijk verscholen en gebruikten de watertoren als uitkijkpost. Je ziet nu nog op de plek waar een mortier een groot gat heeft geslagen dat het metselwerk een andere kleur heeft."
- "Gôh, die archieven zijn best spannend. Je kunt zo papieren uit de oorlog krijgen en lezen wat mensen hebben meegemaakt. Het lijkt wel schatgraven. Alleen....
- "Ja ?"
- "Het papier ruikt wel een beetje muf...."

Half september 2006 is alweer 62 jaar geleden dat deze regio werd bevrijd door de Amerikanen. Maar de oorlog was nog niet voorbij; er volgde een periode van 7 maanden van onrust, angst en onzekerheid. Als u meer wilt weten over de Tweede Wereldoorlog, brengt u dan gerust eens een bezoek aan onze site www.rijckheyt.nl of kom langs bij ons in de studiezaal.

MEER INFORMATIE

Rijckheyt is de archiefdienst voor de gemeenten Heerlen, Nuth, Simpelveld en Voerendaal en is het centrum bij uitstek als u meer wilt weten over de geschiedenis van deze regio.
De studiezaal van Rijckheyt is geopend van dinsdag tot en met vrijdag van 10.00 tot 17.00 uur en op zaterdag van 12.00 tot 16.00 uur.
In de maanden juli en augustus zijn wij op zaterdag gesloten.
Kijkt op www.rijckheyt.nl voor meer informatie.

Rijckheyt
centrum voor regionale geschiedenis

Bron: Het Land Van Herle

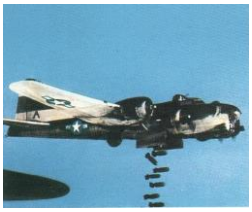
ROB P. W.J.M . VAN DER HEIJDEN TUSSEN ANGST EN HONGER. FACETTEN VAN HET LEVEN IN DE OOSTELIJKE MIJNSTREEK TIJDENS DE TWEEDE WERELDOORLOG

De bevrijding van Nuth, Amstenrade, Brunssum, Onderbanken Nuth werd op maandag 18 september 's ochtends bevrijd. Doordat de Kathagerbrug over de Geleenbeek voor de ogen van de optrekkende Amerikanen werd opgeblazen, liep de geallieerde opmars vertraging op. Nadat de Duitsers door Amerikaanse geschut verdreven waren, werd in anderhalf uur tijd een brug geslagen die de zwaarste Shermantanks kon dragen. Via Vaesrade trok men op richting Amstenrade en Brunssum. Amstenrade, de staatsmijnen Emma, Oranje-Nassau III en Hendrik werden nog diezelfde dag bevrijd." In Brunssum, waar de Duitsers zich hadden ingegraven, verscheen tegen half acht 's avonds een Amerikaanse patrouille. De burgerij dacht dat ze bevrijd was, maar de Amerikanen trokken zich tot hun grote teleurstelling terug achter het viaduct onder het mijnspoor. Pas de volgende ochtend werd Brunssum bevrijd.
Terwijl in de verte het geschut donderde, hield het Rumpens mannenkoor na de middag een rondgang, die bij het gemeentehuis eindigde met vaderlandse liederen en met een geestdriftige toespraak van burgemeester Lejeune.
Diezelfde dag, 19 september, werd ook Onderbanken bevrijd.
Tegen het middaguur werden de Amerikanen na schermutselingen in Schinveld met gejuich begroet. Ze waren tegemoet gegaan door Schinveldse jongens, die gezeten op de tanks het dorp binnenkwamen. Getooid met oranje en voorzien van vlaggetjes was de bevolking op deze mooie nazomerdag getuige van de Amerikaanse opmars naar Gangelt."

Resultaat: In de geraadpleegde literatuur zijn geen feitelijke aanwijzingen gevonden welke wijzen op de aanwezigheid van OO binnen het onderzoeksgebied. Gegevens om exacte locaties op te tekenen zijn niet gevonden.

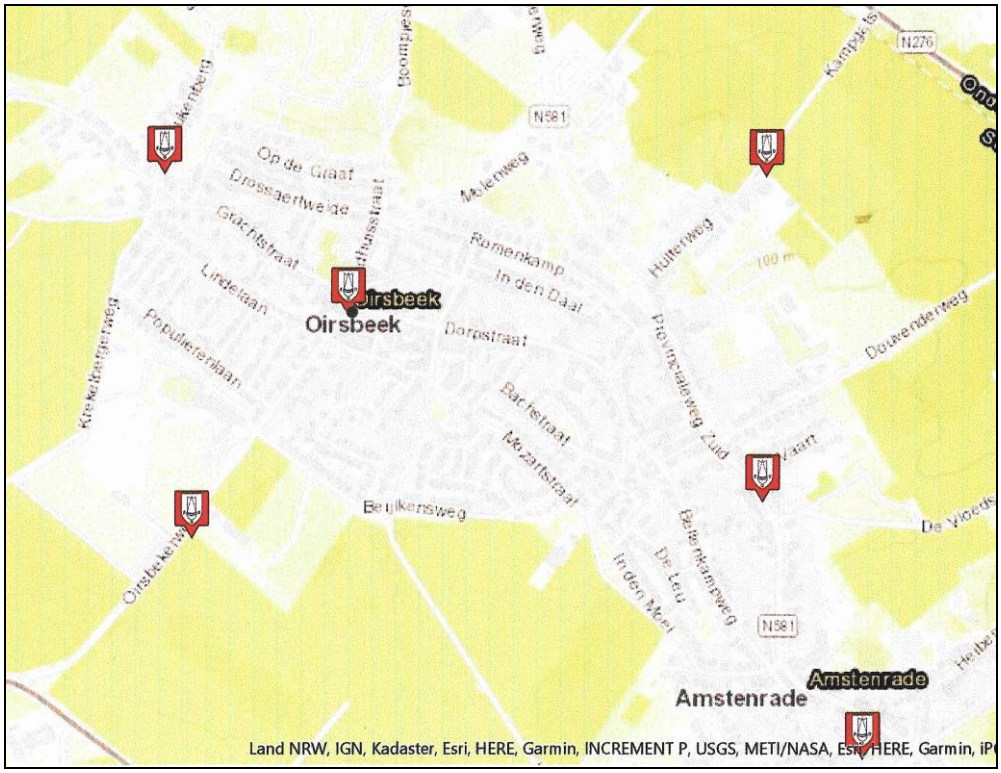
5.2. Opgave van uitgevoerde bombardementen te Oirsbeek/Amstenrade en directe omgeving.

(Bron archief :***Cees van den Akker Advies***)

Resultaat: In het geraadpleegde archief bombardementen zijn geen aanwijzingen gevonden van bombardementen op Oirsbeek c.q. Amstenrade.
Conclusie: Op basis van informatie verkregen uit archief bombardementen is het onderzoeksgebied niet verdacht op de aanwezigheid van OO.

5.3. Archief Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EODD)

Kaart met meldingen van mogelijke explosieven aan de EODD Bron: BeoBom

Inpassing kaart met duiding van meldingen van mogelijke OO t.o.v. het project- tracé (in blauw).

Resultaat: Uit de opgave van geruimde objecten door EODD ter plaatse van het onderzoeksgebied blijkt dat er een drietal meldingen en ruimingen van een mogelijk explosief zijn afgehandeld. Wat er is aangetroffen is niet bekend.
Conclusie: Bovenstaande opgave geeft feitelijke aanwijzingen van oorlogshandelingen met achtergebleven OO - binnen en in de omgeving van het projectgebied.

5.4. Archieven Luchtfotocollecties

Bron: Dotka.com
De digitale fotocollecties van de Topografische Dienst Kadaster 1940-1945 en Speciale Collecties Wageningen UR zijn geraadpleegd.

Uit de totale collectie is een (1) bruikbare foto van het onderzoeksgebied geselecteerd.
Bron: Dotka.com: Luchtfoto nr. 4042, van 31 augustus 1943.
Onderzoekgebied gelegen binnen het rode kader.

Uitsnede luchtfoto nr. 4042
Deze foto is van 1943, foto's van de periode 1944 - 1945 zijn niet beschikbaar.
Onderzoeksgebied gelegen binnen het rode kader.

Op deze luchtfoto zijn geen sporen van oorlogshandelingen (kraters) waar te nemen.

Resultaat: Bij analyse van geselecteerde luchtfoto zijn geen sporen van geschut/afwerpmunitie binnen of in de nabijheid van het onderzoeksgebied waar te nemen.
Conclusie: Er zijn geen aanwijzingen (kraters) aangetroffen van vliegtuigbommen of granaten binnen het onderzoeksgebied

6. ANALYSE VAN BRONNEN

Literatuur

Resultaat: In de geraadpleegde literatuur zijn geen aanwijzingen gevonden welke wijzen op de aanwezigheid van OO binnen het onderzoeksgebied.
Conclusie: Op basis van informatie verkregen uit meerdere literatuurbronnen is het onderzoeksgebied niet verdacht op de aanwezigheid van OO.

Archieven

Opgave van uitgevoerde bombardementen te Oirsbeek/Amstenrade
Resultaat: In de geraadpleegde archieven zijn geen aanwijzingen gevonden welke wijzen op de aanwezigheid van OO binnen het onderzoeksgebied.
Conclusie: Op basis van informatie verkregen uit archieven neergekomen vliegtuigen en bombardementsgegevens is het onderzoeksgebied niet verdacht op de aanwezigheid van OO.

Opgave geruimde explosieven
Resultaat: Uit de opgave van geruimde explosieven door EODD blijkt dat er enkele meldingen en ruiming van mogelijke OO zijn uitgevoerd binnen of in de directe nabijheid van het projectgebied. De exacte locatie, aard en soort van het geruimde object is niet bekend.
Conclusie: Op basis van informatie verkregen uit archieven EODD is het onderzoeksgebied mogelijk verdacht op de aanwezigheid van OO.

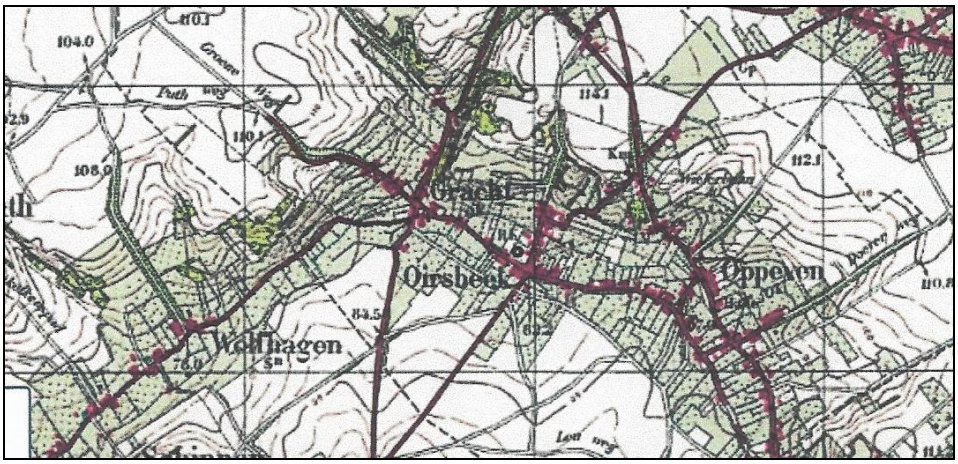
Analyse van luchtfoto's
Resultaat: Uit analyse van de geselecteerde luchtfoto's blijkt dat er geen sporen van bombardementen zijn waar te nemen. Andere sporen van oorlogshandelingen zijn eveneens niet aangetroffen.
Conclusie: Op basis van informatie verkregen uit luchtfotoanalyse is het onderzoeksgebied niet verdacht op de aanwezigheid van OO.

7. CONTRA- INDICATIE

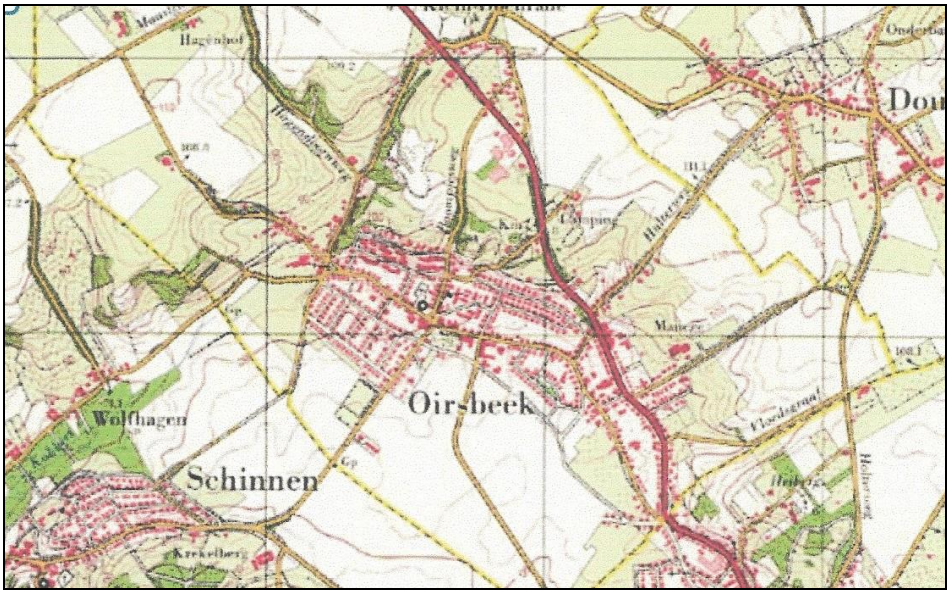
Na de oorlog zijn er grondroerende werkzaamheden uitgevoerd b.v. aanbrengen van rioleringen, kabels, leidingen, wegmeubilair en ontgraven van grond t.b.v. wegfunderingen. Tevens zijn er nieuwe woningen gebouwd gelegen aan het projectgebied.
Aangenomen mag worden dat bij het uitvoeren van bovenstaande grondwerkzaamheden eventueel aangetroffen explosieven zijn geruimd.

Een overzicht van de wijzigingen in de topografische situatie in de naoorlogse periode is af te leiden uit de topografische kaarten hierna.

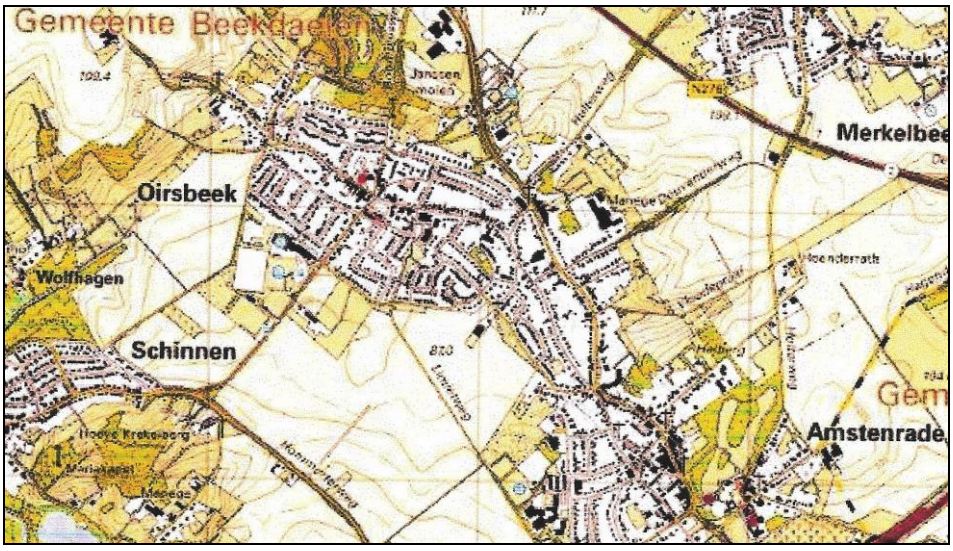
Historische kaarten, Bron: Topotijdreis.

Top. kaart 1945

Top. kaart 1980

Top. Kaart 2020

8. CONCLUSIE

Op basis van bronnenmateriaal (literatuur en archieven) kan gesteld worden dat er geen (feitelijke) aanwijzingen zijn aangetroffen welke verwijzen naar OO of delen daarvan binnen het onderzoeksgebied. Het onderzoekgebied is **niet verdacht van OO.**

9. Advies

Het onderzoeksgebied is aangemerkt als **niet verdacht van aanwezige OO.**
Wij adviseren u geen vervolgonderzoek uit te (laten) voeren, en de voorgenomen werkzaamheden op reguliere wijze uit te voeren met inachtname van de bijlage:
Protocol Toevalstreffer OO uit Tweede Wereldoorlog

10. Bijlage Protocol Toevalstreffer OO uit Tweede Wereldoorlog

Wat te doen bij het aantreffen van Ontplofbare Oorlogsresten uit de 2e WO:

- **Verdacht object gevonden (werknemers informeren);**
- **Aannemer legt het werk stil;**
- **Aannemer belt met de politie;**
- **Aannemer meldt aan directie/opdrachtgever.**

De politie geeft een melding door aan het EODD

- **De ruimploeg van de EODD komt vervolgens om het conventioneel explosief onschadelijk te maken**
- **Indien een conventioneel explosief onschadelijk moet worden gemaakt informeert de politie of de Ambtenaar Openbare Orde en Veiligheid de burgemeester.**

Indien voor de ruiming van een conventioneel explosief een woongebied moet worden ontruimd dan zal de burgemeester de nodige (nood)maatregelen treffen.

Indien de grondroerende werkzaamheden door een WSCS-CE gecertificeerde aannemer worden uitgevoerd zal de senior- OCE van de aannemer bij aanwezigheid van een OO de politie en de toezichthouder voor het project alarmeren. Indien er daadwerkelijk een OO onschadelijk moet worden gemaakt wordt de burgemeester en de ambtenaar Openbare Orde en Veiligheid geïnformeerd.

De vertaling van dit algemene protocol naar een protocol voor de verschillende onderdelen die tijdens de grondroerende werkzaamheden te maken hebben / krijgen met OO ziet er als volgt uit.

Protocol voor de aannemer

- Verdacht object gevonden (werknemers informeren).
- Werkzaamheden nabij verdacht object staken.
- Direct contact opnemen met de politie (0900-8844) en de directie op de hoog te stellen
- Het verdachte object in de gaten houden tot de politie/directie op locatie is (vrijhouden van toeschouwers, omwonenden en personeel).
- De werkzaamheden kunnen weer worden hervat op aanwijzingen van de directie.

Protocol voor de gemeente / AOV

- De aannemer meldt dat er een verdacht object is aangetroffen.
- Aannemer wijzen op protocol voor de aannemer.
- Direct contact opnemen met de politie (0900-8844) - indien nog niet gebeurd -.
- Naar de locatie.
- Het verdachte object in de gaten houden tot de politie er is (vrij houden van toeschouwers, omwonenden en personeel).
- De aannemer aanwijzingen geven waar en wanneer hij zijn werkzaamheden kan voortzetten.